

DÂN “THLÂK DANGLAMNA” CHU

CHÂNGVAWN: “Chungnungbera kalhin thû a sawi ang a, a mi thianghlimte a rap bet ang a, hunte leh dânte thlâk danglam a tum bawk ang. Mi thianghlimte chu hun khat leh hunte leh hun chanve chhông a kutah pêk a ni dân a ni. (*Daniela 7:25*, NIV).

SABBATH CHAWNÛ

MAY 6

Chhiar tûrte: *Daniela 7:23–25; Johana 20:19–23; Tirhkohte 20:6, 7; Rome 8:1; 7:15–25; 7:1–14; Thupuan 13:1–17.*

Ni hnuhnunga thil thlengte kan hriatthiam dânah hian Pathian dân, na bîk takin thupêk palîna—ni sarîh nî Sabbath serh thu phei hi chuan hmun a chang lian hlê a. Chhandamna chu rinna avâng chauha chan tûr a nih tih pawmin, dân zawmna hian—Sabbath serh pawh telin—chhandamna a thlen thei ngâi lo hrim hrim a ni tih chu hre tho mah ila, ni hnuhnungah chuan Pathian dân—Sabbath serh thû pawh hi telin—kan rinnawmna dik tak chu khawiah nge a awm tih lanfûrtu, chhinchhiahna a la ni dân pawhin kan ngâi tho bawk a.

Chutianga inthliar hranna chu Thupuan 13 leh 14-a kan hmuh, tâwpna huna thil mak tak tak a thlen a, khawvêla chêng zawng zawngte chung a chibai bûkna dik lo lek kawh tûra sâkhaw hruiatûte leh ram rorêltûte an inzawm khâwm hun chuan chiang takin a lo lang chhuak dân a ni. Hetih lâi hian Pathian mîte chu “vân te, lei te, tui finriat te, tuihnâ te siamtu chu chibai bûk tûra hrilh an ni vê thung a (*Thupuan 14:7*); chumi awmzia chu, Siamtu chauh lo chu mi dang tû mah chibai bûk loh tûr tihna a ni.

Tûn kârah hian Pathian dân, a bîk takin Sabbath chûngchâng kan en ho dân a, tihdanglam tuma beihna a awm dân leh chu chuan keinî tâwpna huna chêngte tâna pawimawhna a neih dân pawh kan thlîr tel bawk ang.

SUNDAY

MAY 6

Thutiam chu

Bible-a thutiam ropui berte zînga mi chu Rome 8:1-ah hian kan hmû a, chu thutiam chu: “Chutichuan, tûnah zawng Krista Isuaa awm, tîsa dân ang ni lova, Thlarau dân anga awmte tân chuan thiam loh chantîrna rêng a awm tawh lo” (NKJV) tih hi a ni. Hei hi a hma lama Paulan thil a lo sawi tawh zawng zawngte khâikhâwmna ang deuh a ni a. Chuvâng chuan, a hma lamah hian engte nge a lo sawi tih kan zir Chiang a nih chauhin hemi châng a beiseina leh thutiam awm hi a awmzia kan hrethiam thei dân a ni.

Rome 7:15–25 chhiar la. Hêng chângachte hian Rome 8:1-a a sawi ti-âwihawm êm êmtu eng thilte nge a lo sawi le?

Paula hian ringtu a nihna anga amâ chungchâng bîka sawi nge ni a, a sawi hran chuang lo tih thû-ah inhniálna nasa tak a lo awm tawh thîn a. Mahse thil pakhat Chiang tak awm chu: sual chu a taka awm ngei a nihzia a sawi tih hi a ni. Heti lâia Paulan a harsatna tawh a sawi hi mi tinin—Kristiante ngei pawh hian—eng emaw ti kawng tal chuan kan tâwk ve theuh mai. Tîsâ leh “chumia awm sual” pawhna natzia chu hre lo tu nge awm le? Chumi chuan an tih loh tawp tûr thil tihîrin, an tih ngei ngei tûr thil erawh a tih lohtîr tlat thung sí a ni lo’ m ni? Paula ngaihdân chuan hei harsatna hi dân vâng ni lovin, keimahni tîsa vâng lo thleng zâwk a ni.

Keini pawh hian thil thâ chu ti duh reng tho chungin thil thâ lo kan ti leh zâwk tlat thîn lo vem ni? Heta Paula thil sawi hi piang thar tawhte pawhin thil sual an tih ve leh theih tho thû a ni lo pawh lo ni se, Pathian thu zâwmtu apiangten an tawh theuh harsatna nêna hmeh bel theih tûr thû chu a sawi a ni tih a Chiang hlê.

Chuvâng chuan hê thu lâk tak, “Aw, mi rethei ka va ni tehlul êm! Hê thihna taksa lakah hian tu-in nge mi chhanchhuak ang?” (*Rome 7:24*) tih hi a sawi ta phawng mai rêng a. A chhâna chu Isuaah—Isua ringtu, khawngaihnaa avânga thlarau dân anga kalte tân chuan “thiam loh chantîrna rêng a awm lo” tih thutiam ropui takah hian hmuh a ni a. Ni e, ringtûte chuan harsatnate leh thlêmnate an tâwk thîn a, sual pawh hi a taka awm ngei a ni bawh. Nimahsela, Isua ringtûte chu dânin thiam loh a chantîr ve tawh lo va; anmahni’n an zâwm ta zâwk a ni. Chutichuan, “tîsa dân ang” ni lovin, thlarau dân anga awm an lo thiam ta thîn a ni.

Vawiin zirlâi atâna kan châng thlan kha chhiar nawn leh la. Heta Paula thil sawi hi eng tiang kawngte-in nge nangmâ nunah ngei pawh a dik ve? Chuti a nih chuan, eng vângin nge Rome 8:1 hi thutiam ropui tak a nih le?

THAWHTANNÍ
Dân leh sual

MAY 7

Nimin zirlâiah khân mi tinin, Kristiante pawh telin a taka kan tawn vek sual chungchâng sawina châng thenkhat (*Rome 7:15–25*) kan en tawh a nih kha. Amaherawhchu, hêng thûte a sawi hmâ hian sualin mi a fan hnehzia leh a hlauhawmzia lantîrtu chu dân a ni tih thu a lo sawi tawh tho a ni.

Rome 7:1–14 chhiar la. Dân leh sual inkûngkaih tawna chu eng nge ni? Hêng chângte hian dân zawm avânga chhandamna chan theih a nih lohzia engtin nge a sawi?

Heti lâia Paula thil sawi atang hian thil pawimawh tak tak pahnih kan hmû a. A hmasa zâwk chu, a dân a ngau ngau hi chu thil tha lo leh sual a ni lo tih hi a ni. A chhan pawh, dân chu “a thianghlim a, a dik a, a tha” sî a. Thil tibwaitu chu sual niin, sual chuan thihna a thlen bawh. A pahnihna chu, sual leh thihna lak ata dânin min chhanchhuah theih lohzia a ni. Dân chuan sual sualzia leh thihna

thlentu a nih dân a târ lang a; chutianga târ lang Chiang viau e ti lo chuan, a chin felna erawh min pe Chuang bawk sî lo a ni.

Hêng chângte hi kan chhiar liam puat ringawt a nih chuan dân, Thu Sâwm Pêkte hi tihbân ni tawhah kan ngâi mai dân a. Mahse chutiang chu Paula thil sawi tum letling chiah a ni sî. Heta Paula thil ziah eng mah hian dân hi tihbân tawh ni âwmin an sawi lo hrim hrim a. Chuti a hnehin, a thil sawi hian dân chu zawm la ngâi reng a nihzia a tilang zâwk; a chhan pawh sual chu a tak awm ngei a ni a, chumi lak ata chu kan zalên theih nân chanchin ða kan mamawh a ni tih min hriattîr vâng a ni. “Chuti a nih chuan eng nge kan sawi tâk ang le? Dân chu sual em ni? Ni teh suh e. Nih a hnehin, dân avâng ni ta lo se, sual chu sual a ni tih pawh ka hre lo vang. Dân chuan, ‘Awt suh’ ti lo sela chuan aw hî sual a ni tih pawh ka hre lo miah lo vang” (*Rome 7:7, NKJV*).

Rome 7:13 hi ngun takin chhiar la. Paulan dân chungchâng thû chauh pawh ni lovin, dân a awm a ðulna chhan a sawi chu eng nge ni?

Dân chuan thihna a thlen lo va, thihna thlentu zâwk chu sual a ni. Sual hlauhawmzia tilangtu chu dân a ni. Dân chu sual sualzia tilangtu a nih avângin a ðâ a. A chin felna erawh chu a ni lo thung. Paula thil sawi awmzia chu Kristaa chhandam tawh Kristiante kan nih avângin “Thlarau thara” (*Rome 7:6, NKJV*) rawng kan bâwl a ðul ta rêng a. Chumi awmzia chu Isua rinchhanin kan nung ta a, chhandamna atân a thil ða tihte leh a felna kan ring tihna a ni.

Eng tiangin nge dân i zawm ðatna khân Pathian khawngaihna i mamawhzia a lo hriattîr ve tawh che le?

THAWHLEHNÎ
Sabbath aţangin Sunday-ah

MAY 8

Keini Seventh-day Adventist-te hian kohhran pâwl danga awm kan Kristian-puiten dân chu tihbân ni tawh ang leh, dân hnuaiha ni

lovin, khawngaihna hnuaiah zâwk awm kan nih tawh thû an sawi kan hre thîn a. Bo tawh nia an sawi tak hi chu thupêk palîna tê chauh hi a ni; mahse, chutiang chuan an sawi bawk chuang sî lo. Ni sarîh nî Sabbath hi chu Isua thawhlehnâ chawimawina atân ni khat nî Sunday hian thlâk a ni tawh niin an sawi thîn a. Chumi nemngheţtu tûr chu Bible-ah hian a awm nual niin an ngâi bawk.

A hnuaia châng târ lante hi Kristiante zînga tam takin Thuthlung Hluia ni sarîh nî Sabbath kha Thuthlung Tharah chuan ni khat nî Sunday-a thlâk a ni tawh tih tilangtu nia an sawi thînte a ni a. Mahse hêng chângte hi ngun takin chhiar ila, chawlhni thlâk chungchâng an sawi tak tak nge ni a, chumi nî-a thil thlengte chu an sawifiah mai zâwk tia zawnha kan inzawh a ngâi a ni.

Johana 20:19–23 chhiar la. Pindan chungnunga zirtîrte an awm khâwmna chhan nia a sawi chu eng nge ni? Mi thenkhatin an sawi anga Isua thawhlehnâ lâwmna inkhâwm nei tûra awm an ni rêng em le?

Tirhkohte 20:6, 7 chhiar la. Hêng châng pahnihte hian Sabbath chu ni sarîh ni hmasa ber Sunday-ah thlâk a ni tawh tih an sawi em? Tirhkohte 2:46 pawh en bawk ang che.

1 Korin 16:1–4 chhiar la. An thawhlâwmte chu ni sarîh ni hmasa bera anmahni chênna in theuha lo dah khâwl tûra a hrilh thu bâk thil dang, entîr nân, Sabbath chu Sunday-a thlâk a ni tâk thu emaw a sawi em?

Hetiang hi chawlhkâra ni hmasa berin ni sarîh nî Sabbath a luahlân tawh tih sawina atâna an châng ţan chhanten an sawi tak zâwk chu a ni a. Chhan eng eng emaw avânga ringtûte ţum hnih ţum thum vêl an kal khâwm thu an sawi bâk chu a khawi mah hian hêng an kal khâwmnate hi ni sarîh nî Sabbath thlâk thleng nâna ni khat nî-a Pathian biak inkhâwm an neih thû an sawi lo hrim hrim. Thlâk thleng a ni tawh tih tilangtu anga sawi hi chu kum za tam tak chhîng Sunday lo serh tawhtuten thiam an inchan châwptîrna mai a ni a. Hêng chângten an sawi pawh ni hawt lo sawi ni anga lo ngaih ve ngawtna a ni.

Thuthlung Thara ni sarìh nì chu

Nimina kan hmuh tawh ang khân, Sunday-in Sabbath a luahlân tawh tih ngaihdân òanpuitu atâna an châng hman òhinte hian chutiang awzâwng an sawi sî lo. Dik tak phei chuan, Thuthlung Thara ni sarìh nì Sabbath sawina hrang hrangte hian Pathian Thu Sâwm Pêkte zînga pakhat a nihna anga serh a la nih zêlzia an tilang zâwk a ni.

Luka 4:14–16; 23:55, 56 chhiar la. Hêng thûte hian Krista thih hmâ leh thih hnua ni sarìh nì Sabbath chungchâng eng nge min hrilh?

Krista bula awm òhîn hmeichhiate kha “Sabbath nì chuan thupêk angin an châwl ta” (*Luka 23:56, NKJV*) tih hria ila. Heta “thupêk” a tih hi thupêk palî-na, Sinai Tlânga lungphêka zia kha a ni tih a Chiang. Chuvâng chuan, Isua hova hun a hman òhîn lâi khân Pathian thupêk—Sabbath serh thû pawh hi telin—zawm a òlzia ni lo thil dang an zir chhuak a ni tih entîrtu eng mah a awm lo. Dik tak phei chuan “Nangni’ n mi hmangaih a nih chuan ka thupêkte chu in zâwm ang” (*Johana 14:15, NKJV*) tiin a zirtîrte a hrilh zâwk a. Amah pawhin a zawm ve ngei a thupêkte zîngah hian ni sarìh nì Sabbath serh thû pawh a tel ve a. Sunday hi Sabbath thlâk thlengna tûr lo ni ta se chuan, hêng hmeichhiate pawh hian an hre ngei tûr a ni a; mahse eng mah hriat an nei lo.

Tirhkohte 13:14, 42–44; Tirhkohte 16:12, 13-te hi chhiar la. Hêng chângte hian ni sarìh nì Sabbath serh a òlzia eng nge an sawi hlawm? Nì sarìh ni hmasa ber serh a òlzia eng nge an sawi hlawm bawk?

Hêng chângachte hian Sabbath chu ni sarìh nì atanga ni sarìh ni hmasa bera thlâk a nih tawh thu sawina pakhat mah kan hmu lo va. Chuti a hnehin, Isua ringtu hmasâte khân ni sarìh nì Sabbath hi an serh òhîn a ni tih Chiang takin an tilang zâwk.

Tirhkohte 16:13 hi a ngaihnawm leh zual hlê mai, a chhan pawh Juda-te in khâwmna in (sunagog) chhông ni lova thil thleng a nih vâng a ni. Ringtûte chu lui pakhat kam, mi tute emaw-in ÷awngtâina hmun atâna an hman ÷hinah an kal khâwm a. An kal khâwm nî hi ni sarîh nî Sabbath niin, Isua thih hnû kum eng emaw zâta h a ni bawk. Sabbath chu Sunday-ah thlâk tawh lo ni ta ang se chuan sawi lan âwm tak a ni a; mahse chutiang lam hawi sawina thu pakhat mah a awm lo.

Sunday serhtûte zîngah eng tin nge ni sarîh nî Sabbath chungchâng hi zâidawh tak leh huatthlala lo zâwnngin i sawi theih ang?

NINGÂNÍ

MAY 10

Sabbath thlâk tumna chu

Pathian dân, Thu Sâwm Pêk hi zawm tûrin a la nung reng a, chu dânah chuan ni sarîh nî Sabbath pawh hi a tel vê a ni tih kan hre tûr a ni (*Jakoba 2:10–12* pawh en bawk la). Chutiang chu ni sî, eng vângin nge Kristiante zînga tam takte hian Bible-ah ÷anchhan tûr pakhat mah an nei lo chungin Sunday hi an serh zâwk tlat le?

Daniela 7 hian lalram pali: Babulon, Medo-Persia, Grik leh Rome-te an lo dân chhuah dân sawiin, Rome hi lalram palîna leh a hnunng ber a nih thu pawh a sawi bawk a. Rome Lalram a ÷ang hian a hun tâwp lamah ki tê tak tê a lo chhuak dân a. Chu ki tê tak tê chu *Rome Lalram pêng pakhat a la ni reng tho va*, a hun hnunng lam a ni mai chauh zâwk a ni. Hê thiltihtheihna hi Rome a ÷ang ngeia lo chhuak pope thuneihna (papacy) lo chu eng dang nge ni chuang ang?

Wawin thleng pawh hian papacy chu Rome pêng pakhat a la ni reng a ni lo'm ni? Kum 1,600 chho vêt khân Thomas Hobbes-a chuan heti hian a lo ziak a: “Hê kohhran ropui tak thuneihna ÷obul hi miin a ngaihtuah a nih chuan pope hi a ni tih awlsam takin a hria ang. Pope chu eng dang ni lovin Rome lalram tlu sawp tawh thlarau,

a thlân chung a t̄hûa a ni.”—Thomas Hobbes, *Leviathan*, (Oxford: Oxford University Press, 1996), p. 463.

Daniela 7:23–25 chhiar la. Hêng chângte hian Sunday serhna lo in̄tan dân kan hriatthiam pah theihna t̄ur eng nge min hrih le?

He lâi thu a t̄awng bul lam, Aramik t̄awnga a in̄ziah dân hi chuan ki te tak t̄ê thuneihnain dân thlâk danglam a “tum” dân tih sawi a. Lei thuneihna eng hian nge Pathian dân chu thlâk danglam thei rêng rêng ang le?

Thil nih dân Chiang tak chu hriat theih ni tawh lo mah se, pope thuhnuaiah ni sarih n̄i Sabbath hi Sunday serhnain a luahlan ta tih erawh kan hria a. Chutianga Sunday serhna chuan hmun a chan ngheh tawh êm avângin Protestant kohhrante ngei pawh hian an lo chhawm v̄e ta z̄êl a nih hi. Vawiinah pawh hian Kristiante z̄inga a tam z̄âwk daihte chuan Bible-in serh t̄ura thu min p̄êk ni sarih n̄i chu serh lovin, ni sarih ni hmasa ber z̄âwk hi an la serh zui ta z̄êl a ni.

Thupuan 13:1–17 chhiar la, tichuan Daniela 7:1–8, 21, 24, 25-te n̄ên hian i khâikhin dân nia. Hêng chângte hian ni hnununga thil thlengte kan hriatthiam pah theihna t̄ur thil thuhmun eng nge an sawi le?

Danielan a lo sawi, pope thuhnuaia Rome lalram a awm tâk hnua thil awm dân chu tuihnihin, *Thupuan* b̄u hian tâwpna hunat̄ihduhdahna lo thleng t̄ur chu a sawi a. *Thupuan* b̄u-a kan hmuh thilithei tak takte t̄ang rualin thup̄êk an chhuah anga sakawlh leh a lem “chibai b̄uk” duh ve lot̄ute chu nasa taka nghaisak an ni dân a ni.

Eng tiangin nge Thupuan 14:6, 7-a b̄ik takin thup̄êk pal̄ina a t̄anga chher chhuah t̄awngkam pakhat awmna châng 7 hian tâwpna hun hnunung bera chibai b̄ukna chungchânga

inhnialna a chhuah hunah Sabbath hi a la pawimawh hlê dâwn a ni tih a târ lan le?

ZIRTÂWPNĪ

MAY 11

Ngaihtuah tûr: Vâna Pathian lo do tawhtu dragon (*Thupuan 12:7*) tho khân he leia Pathian mi awm chhun, “Pathian thupêk zâwm tute” pawh a do ve leh a (*Thupuan 12:17; 13:2, 4*). Dik tak pheichuan, amah Setana ngei hian chibai bûk a la hlawh dâwn a ni (*Thupuan 13:4*). Chutiang chuan Pathian dona, vâna bul a lo ãan tawh kha leiah pawh hian chhunzawm a rawn tum leh a. Pathian a beihna bulpui ber chu Pathian dân a beihna hi a ni bawk.

“Thupêk palînaah hian Pathian chu vânte leh he lei siamtu a ni tih puan chhuah a ni a, chutiang chuan pathian lemte zawng zawng laka danglam a nihzia tihlan a ni. Thil siam hnâ a thawh hriat rêngna atân leh mihringte chawlh hahdamna atân ni sarih nî hi a lo ruat a. Mihringte hian Pathian chu an nunna hnâr, an zah leh chibai an bûk tûra chu a ni tih an hriat reng theih nâna duan a ni bawk. Setana chuan mihringte hi Pathian laka rinawm lo tûr leh, a dânte zâwm lo tûra hruai pên a tum reng a; chuvâng chuan Pathian chu Siamtu a ni tih târ langtu thupêk hi nasa leh zualin a bei ta bîk rêng a ni.”—Ellen G. White, *Indona Ropui*, p. 54.

LALPA chu “vân te, lei te” Siamtu a nih avângin chibai kan bûk a, ni sarih nî Sabbath hi siamtu a nihna inngahna lungphûm, a chhinchhiahna niin, chu chhinchhiahna chu lei leh vân leh a chhûnga thil awmte siam a nih lâi a tanga lo awm tawh a ni bawk (*Genesis 2:1–3*). Chuvâng chuan Setanan Pathian thuneihna a beih pawh hian a thuneihna chhinchhiahna bulpui ber ni sarih ni Sabbath ngei mai hi a bitum chat rêng a ni.

Ni nhuhnungah hian Pathian chuan amâ laka rinawm tlatte a nei dâwn a. Chûng mîte chuan a laka an rinawmna chu a thupêkte—LALPA chu Siamtu leh amah chauh chu chibai bûk tûr a ni tih tilangtu awm chhun pawh hi telin—an zawmna hmangin an tilang dâwn a ni.

SAWI HO TÛRTE:

- ❶ Sual hi a taka awm ngei a ni tih ring tho sî a, Pathian dân bo tawh ni anga sawi tlat mai hi a dik thei ang em? Chutiang zâwnga thu lâk chu eng tiang taka âwm ang lo nge a nih le?
- ❷ Sabbath âia Sunday serh zâwk tûr nia ngâitûte nên hian in lo inhnial/tûtû ho ve tawh em? Eng ang hnialkhân nge i hman a, i hnialkhân hman chu mi dang tân pawh pawmawm a ni em? Mi tam takin ni sarìh nî Sabbath serh hi thiltiha chhandamna hlawh chhuah tumna nia an sawi thîn hi eng tin nge i chhân ang?
- ❸ Sabbath chungchâng kan sawi leh, ni hnunnunga thil lo thleng tûrte atâna kan inbuatsaihnaah hian eng vângin nge “sakawlh chhinchhiahna” chungchâng chona chu tûnah hian a la thleng rih lo a ni tih chiang taka kan sawi a ngaih le?